

SIMONYI HÍRMONDÓ

A SIMONYI
ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

II. ÉVFOLYAM - I. SZÁM - megjelenik negyedévente

2008. MÁRCIUS

ÚJRA ITT A TAVASZ

Ezekben a napokban már lassan búcsút intünk a télnak, rövid időn belül beköszönt a sokak szerint az esztendő legszebb, legjobban várt évszaka a tavasz.

Az embereknek a hosszú, sokak számára nagyon unalmas téli hónapok után még a hangulatuk is megváltozik. Jobb kedvre derül, hisz kezd zöldülni a rét, sarjadni a fű, az idő is kezd jobbra fordulni. A márciust (mert ebben a hónapban kezdődik a tavasz) szántó-vető hónapnak is nevezték egykoron, hisz meghozza a fákon a rügyeket, az első virágokat, már lehet szorgoskodni a kertekben. Valamikor a parasztember életében tavasszal kezdődött az esztendő, hisz ekkor kezdődött számára az életet adó tevékenység, mely eltartotta családját az egész évben kenyérrel, borral, hússal.

Már dalolnak a madarak, lassan visszatérnek a fecskék és gólyák Afrikából, azt pedig mindenki tudja, hogy akit a márciusi szél és a friss napsütés megérintett, az egyszerűen megszépül, bőre üde s kipirult lesz.

Tavasz! Tavasz! Tavasz!

Életre kél a természet, az erdő, a rét, a mező, a patakok, mocsarak, nádasok. Meghozza a zöldet, napfényt, a reményt, új hitet vet az emberekbe, hiszen sokak szerint ez az évszak az emberek életében maga a kikelet, az újjászületés, a megújulás.

Új szerelmek bimbóznak ki, s majd szöknek százba, ahogy nagy költőnk mondta egykoron: „Tavasz lesz újra kedves”. Új tervek, eszmék fogalmazódnak meg az elmékben, reményekkel teli szívvel indulnak neki a tavasznak fiatalok és idősek egyaránt.

Ilyenkor még az álom, az ábrándozás is szebb az ember lelkében, hisz felszabadul a sötét téli nyomás alól, s az álmodozással utat tör vágyainak a tavaszi napfény felé, mely ilyenkor már melegben simogatja az emberek arcát.

Tavasz! Tavasz! Tavasz!

Hány költőt, író, zeneszerzőt, filmrendezőt ihletett már meg a tavasz szelleme, annak szépsége, áhítata olyannyira, hogy marandót alkottak. Legyen elég csak Balassi Bálintot, Kodály Zoltánt, Zrínyi Miklóst, Bartók Bélát, Petőfi Sándort, Tompa Mihályt, József Attilát megemlíteni.

De népdalainkban, nótáinkban, apáinktól, anyáinktól örökölt dalokban, dallamokban is állandóan jelen vannak, s felüdülést, szórakozást, pihenést jelentenek számunkra.

Vajon ki ne ismerné az oly dallamokat, mint a „Tavasszal a Tisza mikor kivirágzik”, „Tavaszi szél vizet áraszt”, „Tavaszi rap-szódia”, vajon ki ne ismerné, ki ne emlékezne a „Halálos tavasz”, vagy a „Tavasz 17 pillanata” című filmre.

Tavasz! Tavasz! Tavasz!

Húsvét ünnepe

Húsvét ünnepe Krisztus feltámadását, a megújuló természetet, a tavaszi egyaránt ünnepeljük. Az újjászületésnek, a termékenységnek a jelképe a tojás, mely az ételek és az ajándékok legfontosabbika. A húsvéti bárány pedig, amely eredetileg a zsidók páscha-bárányának felel meg, Jézus Krisztus véréldozatát jelenti, szimbolizálja.

Véget ért a nagybőjt, mely húshagyókeddel kezdődött. Húsvétvasárnap és húsvéthétfőn kerül az asztalokra az elmaradhatatlan sonka, a sonkalében főtt tojás, a kalács és több más ünnepi étel, s ital.

A húsvétot „mozgó” ünnepnek is/ nevezik. Ennek is megvan a magyarázata. Azért „mozgó” ünnep, mert minden esztendőben más-más napra esik. Uganis: március 21-e a tavaszi napéjegyenlőség. Az ezt követő holdtölté utáni első vasárnap húsvét vasárnapja.

Húsvétnak ilyen tartalmú megünnepléséről Európában a II. századtól vannak dokumentálható adatok. Kezdetben a zsidók páschaünnepét tartották, s csak 325-ben a niceai zsinat rögzítette mai időpontját, a fentebb már említett első tavaszi holdtöltét követő vasárnapot.

A keresztény egyház szerint húsvét ünnepének alaphangja az öröm, a hála, a keresztényi diadaléret, reménység, üdvbizonyosság és természetesen az alázat.

A feltámadást a katolikus egyház a nagyszombati, majd később a va-

sárnapi hajnalra áttett új időpontú feltámadási körmenettel, illetve vasárnap reggeli kis-, maj a délelőtti nagymisével ünnepelte. A protestánsok Istentisztelettel emlékeznek a húsvétra.

Húsvét valóban az öröm, boldogság ünnepe, ekkor oldódik fel igazán a böjti tilalométkezés, a fiatalság mulatsága, udvarlása, szórakozása terén. Már szabad a tánc, mindenki felszabadult....

Eltekintve egyes katolikus vidékeken még dívó húsvét hajnali Jézus-kereséstől, illetve a kis- és nagymisében való részvételtől főként a fiatalságnál az ünnepnek már semmiféle egyházi jellege nincs. Húsvét déltől pedig, az első igazán nem böjti ebédől kezdve mindenféle egyházi tilalmat nélkülöz.

Húsvét első napját a nagyhét zárónapjaként nagyvasárnapnak nevezik. Valamikor ezen a napon történt a húsvéti határkerülés, ami azért is érdekes, mert a paraszti hitvilág szerint, a jó termés érdekében a gazda földjeit sorra körüljárta.

Húsvét második napját egyöntetűen vízbehányó hétfőnek titulálták az emberek már régóta. Ez az öntözködés napja, s mint neve is elárulja, egykoron a legények a lányokat nemes egyszerűséggel megmártották a legközelebbi patakban. A gyerekeknek is ez a legkedvesebb napja a húsvétnak, hisz ilyenkor kapják a színes tojásokat, nyuszikat, a rengeteg csokoládét és a sok ajándékot. (Persze a férfiak is örülnek ennek a napnak, ne részletezzük, miért).

Az ünnep harmadik napját, amelyet nem tartanak meg mindenhol, de azért a legtöbb helyen számon tartják, vízbehányó keddnek, harmadnapnak neveznek. Egyes vidékeken mint a lányok húsvétját emlegetik. Ekkor a lányok öntözik a fiukat, a kislányok pedig a rokonságon belül elmennek visszaadni az öntözködést.

G. K. Gy.

**Kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk
minden kedves olvasónknak!**

A nagyigmándi kórus Simonyiban

2007. december 1-én a Simonyi Ref. Egyházközség meghívására gyülekezetünkbe látogatott a magyarországi Dunántúli Egyházkerületből a Nagyigmándi Ref. gyülekezet énekkara. A találkozást mindkét részről nagy érdeklődéssel várták és izgatottan készültek rá.

Az érkező vendégeket özgulyással várta a helyi gyülekezet, mely finom ebédet a vadásztársulat tagjai készítették.

Délután 5 órakor a református templom a simonyi és nagyigmándi kórus közös, adventet megelőző, ünnepi koncertet adott, amire szép számban összegyűltek az érdeklődők. A két kórus felváltva adta elő énekeit. A nagyigmándi énekkar vezetője Nt. Sugárné Damó Márta, aki nem csak az énekkart készítette fel erre az alkalomra, hanem fuvolán neves zeneszerzők ismert darabjait is előadta. A simonyi Bárka kórus vezetője Nt. Milen Erzsébet az egyes énekszámok között adventet és karácsonyt idéző írásokat olvasott fel. A koncertet szeretetvendégség követte a kultúrházban. A gazdagon terített asztalhoz minden jelenlévőt szívesen vártunk. A finom ételek, italok, a beszélgetések és a közös nótázások biztosították és fokozták az estébe nyúló jó hangulatot.

Másnap, december 2-án, advent első vasárnapján Nt. Sugárné Damó Márta hirdette Isten Igéjét az istentiszteleten, melynek végén Nt. Milen Marcell a vendégek számára röviden ismertette a falu és a gyülekezet történetét. Ezt követte Szijj Ildikónak, Nagyigmánd polgármesterének köszöntő és köszönetnyilvánító beszéde. Az istentisztelet az egymásnak készített ajándékok átadásával és nemzeti imádságunk éneklésével zárult.

Az ezt követő ünnepi ebéden mindenki meglehetősen és boldogan összegezte az együtt töltött alkalmas áldásait. A búcsú pillanatában könnybe lábadt szemek voltak bizonságai annak, hogy a szívek mélyén valóban testvérei lettünk egymásnak e rövidke idő alatt.

A szervezésért és ezen szép alkalom megvalósításáért köszönet illeti Milen Erzsébetet, Sugárné Damó Mártát, minden áldozatkész gyülekezeti- és kórustagot, a simonyi vadásztársulat tagjait és Madarász Emilt, Simonyi polgármesterét. Istennek legyen hála, hogy megsegített és gondviselésében úgy hordozott, hogy egymás épülésére és az ő dicsőségére szolgálhattunk ezen az emlékeztető találkozón.

Milen Marcell

Tavaszcvarás: Így verseltek Simonyiban elődeink.

Vigyázz virágvasárnapra,
Ha kifekehetsz már a napra,
A szívedet öröm töltse,
Kertednek lesz sok gyümölcse.
Nagypénteki esőben
Áldás hull a mezőre,
Mert ez már egy ígért,
Jó termés lesz, vig élet.
Húsvét első napján ázni,
Rosszra kell azt magyarázni:

Jelen időt kárhozót,
És pünkösdig változót.
A pünkösdnek hirtelen híres,
Boldog lehet a földműves,
Mert lenézett az úr reája,
Lesz bő bora, sok búzája.
Ha e hóban ködök szállnak,
Sok zápora lesz a nyárnak,
A télnek a kora harmat
Visszaadja a hatalmat.

Cseresznyén dús virágfürtök:
Gazdag ősz lesz, sok bort
szürtök.

Ha az ég már most megszólal,
Biztat a nyár minden jóval.
Gergely után nagy ravasz,
Hidegre vált a tavasz.
Sándor, József, Benedek,
Jönnek a jó melegek.

Elhunytak

2007.12.21

Bató István, Simonyi 6

2008.01.29

Bató Barbara, Simonyi 6

Születtek

2007.12.11

Balázs Laura, Simonyi 57

2008.03.11

Máté Jenifer, Simonyi 143

Simonyiban ülésezett a Dóna társulat

A Simonyi erdő és legelő társulat „Dóna társulat” február 16-án 10.00 órai kezdettel a simonyi kultúrházban tartotta posztújító tagsági gyűlését. A társulatnak jelenleg 64 regisztrált fizikai személy valamint jogi tulajdonosa van, melyből a tagsági gyűlésen részt vett 34 tulajdonos, tehát 53,1 %, így a tagsági gyűlés határozatképes volt.

Legfontosabb feladata volt a közgyűlésnek az új vezetőségi tagok megválasztása, funkcióba való helyezése, és feladatokkal való megbízása. A résztvevők szavazatai alapján az új vezetőségbe a következő személyek lettek megválasztva:

Barta Barnabás a társulat elnöke
Gál István alelnök

Ing. Bód István alelnök
Batta Barnabás ellenőrző bizottság elnöke
Varga Lajos ellenőrző bizottsági tag
Oros Piroska gazdasági felelős

Az új vezetőséget a tagsági gyűlés megbízta:

1. a társulat legislatív dolgainak rendezésével
 2. rendezni és tisztázni a társulat vagyoni helyzetét (erdő és legelő)
 3. megteremteni a feltételeit annak, hogy bérbe adhatók legyenek a legelők és erdők az érdeklődők számára.
- Az utolsó kimutatás alapján a társulat 56,23 ha gazdálkodási összterülettel rendelkezik.

(M.E.)

Hogyan gazdálkodtunk a 2007-ben

Simonyi község 2007-es évi gazdálkodása a képviselőtestület által jóváhagyott költségvetés alapján zajlott. Az évi költségvetés az a dokumentum, amely behatárolja a község önkormányzatának bevételi valamint kiadási lehetőségeit, korlátozza mozgásterét. Mivel a költségvetésnek kiegyensúlyozottnak kell lennie, így volt ez a 2007-es költségvetés mutatóiban is. Évről évre emelkedő tendenciát mutat a költségvetés tömege. Ez általában attól függ, hogy a beszámolt adón és díjakon kívül mennyi dotációra, projekt bevételekre tesz szert a község.

A 2007-es esztendőben a költségvetés fő mutatói a következők voltak:

	TERVEZETT	TELJESÍTVE	%
Össz bevételek	7 396 000,- Sk	7 535 000,- Sk	101,87 %
Össz kiadások	7 294 000,- Sk	7 340 000,- Sk	100,63 %

Mint a számokból is kiderül, a bevételi és kiadási oldal azonosnak mondható.

A BEVÉTELI oldalt főként az állami dotációkból, adókból, illetékekből, szolgáltatásokból, bérletből befolyt pénzeszszegek teszik ki.

A KIADÁSOKRA felhasznált pénzeszszegek a 2007-es évben a hivatal üzemeltetésére, bérekre, befizetésekre, biztosításokra, iskola, óvoda üzemeltetésére, közművek üzemeltetésére lettek felhasználva. Azon kívül támogatva voltak a költségvetésből egyes

társadalmi szervezetek rendezvényei, sport aktivitások és a komunitárius centrum aktivitásai.

A terhek viselését nehezítik az alacsony szinten tartott kutyaadók, szemétdíj valamint szennyvízdíj. Tisztában van az önkormányzat azzal, hogy a lakosság terheit jelenleg nem lehet növelni adóemeléssel, de elvárja viszont, hogy a kiszabott adókötelezettségeket minden polgár időben befizesse. Már azért is fontos a pontos befizetés, mert a községi hivatal kötelessége a nem befizetett adóra büntetést kiszabni. Ennek a betartását az adóhivatal fogja ellenőrizni.

A költségvetési mutatók alakulását a képviselő testület negyedévente ellenőrizte elszámoltatta az ülésein. Investíciós befektetéseink valójában az elmúlt évben költségünknek nem volt.

A 2008-as év költségvetésének megtervezéséhez szem előtt voltak tartva az új tervezési szabályok, melyek alapján pénzügyi terveket már kilátással a 2010-es esztendőre kellett kidolgozni.

A 2008, 2009 valamint a 2010-es évre szóló és jóváhagyott pénzügyi mutatók a következők:

	2008	2009	2010
BEVÉTELEK	8 524 000,- Sk	8 788 000,- Sk	8 785 000,- Sk
KIADÁSOK	8 524 000,- Sk	8 788 000,- Sk	8 785 000,- Sk

Ezek a mutatók nem tartalmazzák azokat a pénzügyi összegeket, amelyek bevétel illetve kiadásként kell hogy megjelenjenek sikeres pályázatok révén.

Pályázat útján megvalósíthatók a következő tervek:

- 1) Szociális területi megbízottak üzemeltetése anyagilag 2 év-re biztosítva szükséges anyagiak 1.350.000,- Sk
- 2) Óvoda, iskola étkezde kiépítése a meglévő épület mellett 1.360.000,- Sk költségvetési értékben
- 3) Komunitárius centrum sport illetve kulturális és egyéb aktivitásai cca 150.000,- Sk értékben
- 4) Hangszóró rendszer felújítása 150.000,- Sk értékben
- 5) Az újsoron lévő út és járda föld terület tulajdonjogi legalizálása és kiépítése cca 3.500.000,- Sk értékben

Ezek a nagyobb befektetésekre irányuló törekvéseink, melyek nagymértékben függenek az árak növekedésétől, pályázatok eredményességétől és a lakosság adóbefizetési kötelességeinek betartásától is.

A község önkormányzata ara törekszik, hogyha csak lehetséges, adó terhek növelése nélkül, maximális, észszerű anyagiak felhasználásával és eredményes pályázatok révén tovább tudja gyarapítani a község anyagi és szellemi vagyonát.

Üdvözlét Rimasimonyról az 1900-as évekből

Simonyi község általános kötelező rendelete a 2008 évre

Az 582/2004. és a 369/1990 törvény alapján a képviselő testülete által jóváhagyott általános kötelező rendletek a 2008 évre a következők:

Ingatlan tulajdon utáni adó

- Szántóföldek 558,- Sk/ha
- tartós füves földterületek 69,- Sk/ha
- kertek, udvarok 0,10 Sk/m²
- házadó és a hozzátartozó épületek 1,- Sk/m²
- raktárok 1,- Sk/m²
- vikendházak 3,- Sk/m²
- garázsok 4,- Sk/m²
- gazdasági épületek 3,- Sk/m²
- vállalkozással összefüggő épületek 10,- Sk/m²
- egyéb épületek 3,- Sk/m²
- lakások 1,- Sk/m²
- közterület használata 100,- Sk/m²
- építkezési területek 100,- Sk/m²
- kutyakért járó adó 100,- Sk/kutya

Helyi adók

- szemétdíj 200,- Sk/személy

(helyi vállalkozók 600,- Sk)

- szennyvízdíj 200,- Sk/személy (helyi vállalkozók 200,- Sk/személyzet)
- TZP ZTP/S kártyával rendelkezőknek 50% engedmény van a házadóra
- Iskolai körzetek:** Simonyi Darnya, Simonyi Feled

Helyiségek bérlete:

Falubelieknek:

- Művelődési ház 1000,- Sk
- + elfogyasztott elektromos áram / nap
- Húsfeldolgozó 300,- Sk
- Konyha 200,- Sk
- Ülésterem 300,- Sk

Idegéneknek:

- Művelődési ház 2000,- Sk
- + elfogyasztott elektromos áram / nap
- Húsfeldolgozó 600,- Sk
- Konyha 500,- Sk
- Ülésterem 600,- Sk

Hirdetés

- **falubelieknek:**
- munkanapokon 20,- Sk
- Hétfőgén 50,- Sk

Idegéneknek:

- munkanapokon 50,- Sk
- Hétfőgén 60,- Sk
- Halottasház igénybevétele:**
- Falubelieknek 200,- Sk/nap
- Idegéneknek 500,- Sk/nap

Kölcsönzés:

- Asztal 5,- Sk/db.
- Szék 20,- Sk/db.
- Tányér 2,- Sk/db.
- Szedőkanál 1,- Sk/db.
- Stampedli 1,- Sk/db.
- Tál 1,- Sk/db.
- Pohár 2,- Sk/db.
- Evőeszköz 1,- Sk/db.
- Építkezéseknél használt keverő 100,- Sk/nap
- Nem nyereség céljából használandó helyiségek díjmentesek a polgári társulások és helyi szervezetek számára, eladási célokra bérelt helyiségek vállalkozók részére 100,- Sk/óra+villany

Egyéb szolgáltatások:

- Igazolások kiadása 50,- Sk
- Végzések kiadása:
- házszám 100,- Sk
- építkezési engedély 500,- Sk
- lakhatósági engedély 500,- Sk
- nyitvatartás 50,- Sk
- szórólapok és reklámkiadványok terjesztése 1500,- Sk
- fakivágás 100,- Sk
- üzlet működtetése 100,- Sk
- fénymásolás 3,- Sk/lap
- kisebb építkezések 200,- Sk
- SHR 200,- Sk
- alírási hitelesítése 30,- Sk
- oldal hitelesítése 50,- Sk
- internet, telefon használata tarifa szerint
- faxolás 5,- Sk/oldal országon belül
- 20,- Sk/oldal külföldre
- színes fénymásolás 20,- Sk/oldal

Még egyszer a simonyi malomról!

Felakasztották a simonyi molnárlegényt!

A múlt számunkban már említést tettünk (megemlékeztünk) a simonyi csörgős malomról, kottáját is leközlöttük annak a dalnak, mely mind a mai napig él a helybeliek emlékezetében. Most szeretnénk kibővíteni a malommal kapcsolatos további észrevételeket, annál is inkább, mivel hiteles források szerint, megyénkben (Gömör-Kishont) az utolsó akasztás, szándékos emberölés vádjával, szorosan összefügg a simonyi malommal. Íme a történet:

Hiteles források szerint már a XIX. század 30-as, negyvenes éveiben (1830-1840) működött malom falunkban. Az 1850-es évek derekán a malmot az ALEXAY család üzemeltette. Az öreg ALEXAY-nak volt két fia, jobbra azok dolgoztak, azok öröltek, felügyelték az épületet. Több segédet és inast is tartottak. Az idősebbik fiú, ALEXAY SAMU szerelmi viszonyt folytatott az egyik helybéli leánnyal. Eddig rendbe is lenne

a dolog, csakhogy... A hölgy nagyon megtetszett az egyik molnárlegénynek is, nevezetesen RAKOSÁNSZKY Istvánnak, aki az öreg ALEXAY malmában volt alkalmazásban. A hölgy kegyeiért mindketten ádáz küzdelmet vívtak, harcoltak egymás ellen, ki-ki a maga módján. RAKOSÁNSZKY egyre durvább, agresszívebb lett, oly annyira, hogy a helybéli kocsmában összeverekedtek. Nagyon elmérgesedett köztük a viszony.

1858. tavaszának egyik hajnalán Rakosánszky István borgőzös állapotban rá tört az Alexay család lakására, Samut kitérte ágyából és szülei szeme láttára egy éles fejszével lefejezte. A gyilkost a falu lakosai még aznap elfogták és kiszolgáltatták az igazságszolgáltatásnak. Rimaszombatban a megye székhelyén volt a tárgyalás, és a bíróság szándékos és előre megfontolt szándékkal elkövetett emberö-

lés vádjában bűnösnek találta. Az ítélet, halál.

Az ítéletet jóváhagyta a gömörmegyei császári királyi törvényszék felettes bírósága az eperjesi cs. kir. kerületi főtörvényszék valamint a legfelsőbb bíróság, a Bécsben székelő cs. kir. legfőbb törvényszék is.

Az ítéletet a császári királyi törvényszék 1858. december elején hirdette ki, és december 14-én hajtotta végre kötél által, a Rimaszombat északkeleti oldalán fekvő meredek dombon, az úgy nevezett AKASZTÓHEGYEN. Ez volt az utolsó akasztás Rimaszombatban.

G. K. Gy.

Hírek a Böviba tájáról

A laikus hétköznapi ember azt gondolhatná, hogy télen a mezőgazdasági termeléssel foglalkozó vállalatok, cégek, társaságok vaj mi tevékenységet folytatnak, hisz éppen márciusig a tél, a hó uralja a természetet, a mezőket, szántóföldeket. Hogy ez nem teljesen így van, annak ékes bizonyítéka a Böviba téli tevékenysége, melyről vezetőjük Bód László számolt be. Elmondása szerint a rövid téli napok sem teltek el tétlenül, hisz amíg a földekre nem lehetett kimenni a gépparkban tevékenykedtek az emberek. Mivel a legtöbb gép már „túl koros”, bi-

zony ezeket elő kellett készíteni a tavaszi munkákra. Ilyenkor végzik a telepen a nagy atkarítást is.

Amint a tél kissé kiengedett, megkezdtek a repcénél 180 hektáron, a búzánál pedig 160 hektáron a fejtrágyázást. (Maga a fejtrágyázás annyit jelent, hogy a trágyát már a kikelt növényre szórják, ugyanis öszivetésről van szó.)

Sajnos már esztendőik óta vissza visszatérő problémájuk a már a vetett területek megvédése a vadaktól. Ugyanis az özek és szarvasok 80-100-as csoportokban járják a vetett területet, s leírhatatlan károkat tudnak okozni. Legújabbban vadriasztókat használnak, ettől várják a segítséget.

A kultúra támogatását sem hanyagolták el a téli időszakban, hisz a helyi Csemadok által rendezett, s jól sikerült szilveszteri és farsangi bála szponzorajándékokkal kedveskedtek.

G. K. Gy.

Fejtrágyázás után jól fejlődő repcevetés

Véget ért a 2007-es vadászév. Elérkezett az ideje, hogy kiértékeljük az elmúlt évet.

Vadásztársulatunk minden évben február végén tartja meg az évről gyűlést. A társulatunk vezetői tagjai ekkor értékelik az elmúlt év eredményeit. Itt derül ki, milyen a gazdasági mérlegünk, hogyan törődünk a vaddal, vadászterülettel, és ki milyen aktívan vette ki a részét társulatunk életében. A kiadásaink a múlt évben nagyobbak voltak, mint a bevételeink. Nagy kiadás a vadnak szánt takarmány beszerzése, a területünk bérleti díja. Sokat fordítottunk a Vadászok háza kialakítására. A vadászeredmények jók voltak, a kilövési terv nagy részét teljesítettük. Sajnos a lelőtt vadból nem tudjuk fedezni a kiadásainkat, ugyanis a felvásárlási árak elég alacsonyok, és nagyon szigorúak a higiéniai és állatorvosi előírások a lelőtt vad beadásánál. Tehát nincs más választásunk, a hiányzó összeget saját zsebükből kell pótolnunk.

Örömmel tölt el bennünket, hogy nagyon szépen gyarapodik az apróvadállományunk (fácán, nyúl). Nagyszámú az őzállományunk is, de vaddisznó és szarvas sajnos csak átmenetileg tartózkodik a terü-

Régi szokások ünnepi ételek

Simonyiban is már nagyon régi szokás, hogy nagypénteken böjtöt tartanak. Reformátusok és katolikusok egyaránt. A hagyományos nagypénteki böjt ebéd annyiból áll, hogy az asztalra kerül a savanyú leves tojással, majd utána a mákos tészta. Valamikor, még a század közepén kemencében sütötték, ez volt az a bizonyos guba tészta, ezt leforrázták és mákkal meghintették.

Nagyszombat ünnepén bizony már kezdődött a nagy ünnepi készülődés a sütéshez, főzéshez. Ilyenkor már lázban égett a család minden tagja, mindenki ki akart tenni magáért. Ekkor főzték a finom tyúklevest vékony metélttel és az ekkor elmaradhatatlan, hagyományos töltöttkáposztát. Megsütötték az ízletes túróslépenyt. Valamikor ezt is kemencében, de most már inkább sütőbe teszik, kerek tepsibe és mazsolával díszítik, ízesítik a tetejét. Ekkor főzik a házi sonkát is, majd amikor „megszikkadt” szépen, egyenletesen felszeletelik.

Húsvét vasárnapjára már jóformán minden étel és ital készen van, ekkor már könnyebb a háziasszonyok dolga, hisz ilyenkor legfőképp a terítésre, a feltálalásra kell ügyelni. Legtöbb helyen szép, fehér abroszt (lehet damaszt vagy vászon, esetleg háziszőtt) tesznek az asztalra, s szép tálakra rakják az inycsiklandó falatokat, a fonomabbnál finomabb ételeket. Az ételeket körülrakják sonkával, főtt tojásokkal. A másik tálon a töltött húsok szépen elrendezve és kidíszítve. Mellettük külön-külön tányérokra, tálakban az édességek sorakoznak, a túróslépeny, mákoskürt, hajásztészta, torták és a mindenféle sütemények.

Falunkban ez a több évszázados hagyomány mind a mai napig érvényben van.

Varga Gizella

Vadászév 2007

letünkön. Már hagyományra vált az év végi fácánvadászat, ahol lezárjuk a vadászévet. Januártól folytatjuk a vadetetés és a gondoskodást a vadakról. Ebben az évben a vadetetés új rendszerét vezettük be.

Egy előre elkészített terv szerint minden héten más vadásztársunk gondoskodott az etetők feltöltéséről. Ez a módszer egyelőre jól működik.

Mint az élet minden területén, úgy a vadászatban is sok múlik a vezetőségi tagok szervezőképességén, példamutatásán és az egymás közötti jó kommunikáción.

A vadászat körül nagyon sok a teendő, sok szabadidőt kell rááldozni viszont kárpótlásul a vadász sok időt tölt el a természetben, a jó levegőn. Megfigyelheti a vad életét, szokásait, a természet változásait. Mert a vadászat nemcsak a vad elejtéséről szól,

hanem egy életforma, egy elhivatottság. Álljon itt az írás végén egy idézet a legnagyobb magyar vadászról, gróf Széchenyi Zsigmondtól:

„a Vadászat: vadúzés és erdőzugas. De több erdőzugas!”

A Simonyi Vadásztársulat vadászgazdája Sesták Péter

Simonyi vagy - tudnod kell - helytörténeti sorozat I. sz.

Feldolgozta: Kovács Gyula

A Rima alsó folyásának egyik legnagyobb és legrégebb települése. Megalapítása III. Béla király korára tehető (XII. század vége), ekkor már mint helyhez kötött telep létezik. Neve egyszerű személynévből ered, közelebbit sajnos névadójáról nem tudunk. Egyszerű személynévvvel nevezett eredeti várnépi földön keletkezett, tehát úrbéres település, vagyis nincs benne kismemesi réteg. Hogy lakossága várnépi szolgálatban állt, azt azzal is tudjuk bizonyítani, hogy a tatárjárás után adománybirtokká válik, s így magánbirtokként magánkézbe kerül. A tatárjárás koráig mint a legtöbb környékbeli falu, a királyi vár, III. gazdaság kötelekébe tartozott. Első írásos emléke még 1221-ből való, amikor is a Várad regesztrum-ban említik, eképp...

„Csokva faluba való Kete és Omány helységbe való Csorna, borsodi közrendűek, segédkezet adván nekik azon várnak jobbágysai, jelesen Szadur (Zadur), Péter (Petro), Dédős (Dedo) s a többiek, perbefogának néhányakat, Bolyok (Pelg) faluból Czikát (Cikam), (Mocso) lyás faluból pedig Csyzt, Pétert, Domását) és Tornua faluból szintazonképp Nanát és Bencsét (Nonam et Belcheam), ezeket mindnyájan, ismételjük, perbefogták, hogy sorsos társaik. Amazok pedig ellenvették, hogy szabadok és cseh jövevényfiak, kiknek szabadságát midőn Ruska Simon (itt Simonyi) faluból és Nuhua a már említett Mocso lyás faluból védelmezé, említett közrendű várlattvalók őket is maguk fajtájafélének mondták. Kiknek ügyét az András király által megbízott bírák: Tamás püspök, Pósa, Panyit Simon ispán (megvizsgáltván), Gutman pristáldus kíséretében Váradra tüzes vaspróba utasítják... stb). A nehezen kibogozható szöveg értelmezése szerint Simonyiban él egy Ruska nevű hospes (vendég), ki a cseh vendégek fiainak szabadságát élvezti. Ez azt is jelenti, hogy ebben az időben a faluban már laktak különböző szabadsággal felruházott vendégek, akiket minden valószínűség szerint a királyok még a XII. század dereke felé mint „várbirtokra” telepítettek. Ezek a „vendégek” Simonyiban nagyon kevesen lehettek, ugyanis semmilyen nyomuk nem maradt fenn sem az oklevelekben sem pedig a néphagyományokban. A simonyit érintő szóbanforgó mondat

eredeti leírásban ekként hangzik:

...Illi autem dixerunt se esse liberos et filios hospitis Boémorum, quorum libertatem cum teneret Ruska de uilla Simon et Nuuha de predicta uilla Mochulas prenominati castrenses dixerunt ipsos quoquesuos esse conciuos...

papja (plébánosa) nevét is ismerjük, valamint azt is tudjuk, hogy jövedelme ekkor egy márkára rúgott, s hat garas pápai tizedet kellett fizetnie, tizedének negyede pedig az esztergomi érseket illette. Nicolaus sacerdos ecclesie Sanctus Michaelis de Capella. Első névszerint ismert plébánosát tehát

Simonyi legelső ismert birtokosa (Füleki) Simon fia Fulcus volt, de tőle garázdalkódásai miatt IV. Béla király elvette, s Pók nembéli Möricz pohárnokmesternek adta. Ekkor határát leírták: „iuxta flumen Rima terra Sirque.. terra Rimoch.. terra Hajamuch.. terra Darna, que est terra Biucy... terra Sirque”. A századok folyamán ily nevekkkel jegyzik a falut az oklevelek: Simon, Simun, Symun, Simoni, Symony, Symon, Symonfalwa stb. Möricz mester egy esztendő múlva az egész falut atyai nagybátyjának Aba fia Márknak adja. A XIII. század végéről (1279-90)

egy pereskedési jelentés maradt fenn, melyben az alországbíró megidézti az egész falut és névszerint még Simonyi Jánost. 1319-ben már a Miskolc nemzetség birtokában találjuk, ekkor ugyanis Simon fia János Borsodban a Csécs határában a Sajó melletti lévő földjét Lukács fiával s ugyanezen nembéli (Miskolc) Jakab fia Péterrel és Pállal a Simonyi nevű földért elcseréli, de mivel az egyezséghez ez kevés, még négy márkát rá is fizet. A falu temploma még a XIII. században épült, hisz 1332-ben a pápai tizedjegyzékben már említik. Szent Mihályról nevezett egyházának

Miklósnak hívták. Oklevelek még eképp is említik a simonyi egyházat: de Capelle de villa Simon, de ily feljegyzést is találunk: Nicolaus sacerdos de Simo(n). 1355-ben már Lukács plébános teljesít szolgálatot a templomban - Lukas (Lucas) de Simoni, ecclesie sacerdos es rector - tehát egyben tanító is. 1388-ban már a hatalmas Rátóhold (Rátót) nemzetség kezén találjuk Simonyit. Ez év május 25-én Mária királynő Kaplai Benedek gyermekeinek, Jánosnak (rusciai vajda, országbíró) és Dezsőnek (udvari lovag, kunok bírja stb.) adja Détérfaluvallal együtt. Ekkor Simonyi mint Füleki várához tartozó birtok szerepel. Annak ellenére, hogy a település tiszta jobbágyszó, igen hamar megindul benne a gazdasági fellendülés, hisz földje és egész határa (ami nem túl nagy) kitűnő talajú, földrajzi fekvése jó,

hisz itt halad keresztül a Rima menti nagy útnak egyik elágazása, amely Kapla vára alatt (serkei) húzódik Feled irányából, majd Jeszte után Sárosnál (Péterfalva) éri el a Tarna völgyébe vezető nagy utat. A falu „tagja lesz” annak a nagy birtoktömbnek (21 falu tartozik ide) melyet a Rátótok (s majd utódai a Lórántffyok) igazgat-

nak földesúri tisztek és officialisok segítségével központi várakból Serkéből. A fejlődés oly nagy ütemű, hogy 1427-ben, amikor is Serkei Dezső fia László és rokonai a falu urai, az egész Rimvölgy negyedik (Dobóca, Serke és Szetsimon után) legnagyobb, s gazdaságilag igen erős és stabil települése a maga 41 portyával. Négy esztendő múlva portáinak száma 42-re emelkedik. Ily nagy a település a történelem folyamán már soha többé nem lesz. 1437 december 9-én Znojmban meghal Zsigmond király, s a magyar trónra Ausztria hercege, a Habsburg házból származó V. Albert kerül (1437. dec. 19.), ki Zsigmond második feleségéről Cillei Borbálától született leányát Erzsébetet veszi feleségül. Albert uralkodásának idejére esik az az új korszak, melyet a rendi állam korának nevezünk. Sajnos, az ifjú király nem tudta véghez vinni terveit, ugyanis 1439. október 27-én vérhasban meghal. Halálával elindul egy oly folyamat, ami a tönk szélére sodorja az országot. A koronáért folytatott belső csatározások, majd a nyílt háborúskodás III. (Jagelló) Ulászló lengyel király s Erzsébet királyné közt 1440 nyarára nyílt polgárháborúba torkollott. Az ország nagy részében csaták dúltak, főurak saját seregeikkel harcoltak egymás ellen, az ország teljesen két részre (pártra) szakadt. Egyes főurak ezt a zavaros időket használták ki saját hatalmuk megerősítésére s jövedelmük gyarapítására. Mivel a belső háborúskodás rengeteg pénzt emésztett fel, hatalmas adókkal súlytották a jobbágyságot. A főúri hatalmaskodások oly méreteket öltöttek, hogy országos intézkedésre volt szükség, amely ha nem is tudta megátolni vagy megszüntetni teljes mértékben ezeket a túlkapásokat, de legalább mérsékelte azokat. A jobbágyság teljes létbizonytalanságban élt, hisz jóformán mindenből kiforgatták. Ehhez járult az is, hogy ekkor már II. Murád szultán hadai hónapokon keresztül ostromolták a magyar határvédelem legfontosabb erősségét, Nándorfehérvárt. A török délről fenyegette az országot a század közepe felé megyénket előzönlök a cseh husziták. Elfoglalják a serkei várat, így a Rima mente valamennyi faluja az ő hatalmuk alá kerül.

(Folytatás a következő számban)

Aktivációs tevékenység 2008-ban is folytatódik !

A Simonyi község és a járási munkahivatal, már elmondhatjuk, hosszú távon együttműködik az aktivációs tevékenység szervezésében. Igaz, az ezen belül végzett munkák aktivációs tevékenységbe sorolt munkanélküliek által csak pótcselekvés, addig míg elhelyezkednek munkahelyeiken. A falu szempontjából mégis csak fontos tevékenység.

100 %-ban kiveszik részüket a falu rendezési, rekonstrukciós munkáiból, a közterület rendbentartásából. E munkák elvégzése által is növekszik falunk jóhíre, rendezett, tiszta község vagyunk, ápoltt közterületekkel, virágszigetekkel tarkítva. Ezért a falunkba látogatók, átutazók jó érzéssel távoznak és gyarapítják jóhírünket.

Jelenleg március 16-tól indul a következő turnus és május 31-ig tart. Ezért

most aktuális az a fölhívás, hogy a benne résztvevő 99 személy vegye komolyan a szükséges heti órák ledolgozását és ne sodorja önmagát valamint az egész aktivációs tevékenységet veszélybe azaz, hogy nem lesz eléggé következetes.

A Csemadok életéből

Mivel az előző számban már említés történt a Csemadok tavalyi tevékenységéről, most csak az újság megjelenése utáni eseményekről, s további terveinkről szeretnék beszámolni. Az esztendő utolsó hónapjában sem ültünk tétlenül babérjainkon. Anyagi erőnkhez mérten december 6-án „MIKULÁS” csomaggal leptük meg a gyerekeket.

Szilveszterkor mulatságot szerveztünk, s elmondhatjuk, hogy tényleg jól sikerült, hisz a résztvevők nagy

Illusztrációs fotó - Szilveszteri mulatság 1980-ból

többsége reggel 7 óráig ropták a táncot.

2008. január 12-én tartottuk évzáró közgyűlésünket, ahol értékeltük az esztendőt, s új terveket szőttünk az idei évre.

Február 9-én nagyszabású és igen jól sikerült farsangi bált rendeztünk, amit hagyománnyá szeretnénk tenni az elkövetkezendő esztendőben.

Terveink közt szerepel (már hagyományosan) az 1848/49-es magyar szabadságharchoz szorosan fűződő március 15. méltó megünneplése, egy játékház létrehozása gyerekeknek, de terveink közt szerepelnek kívándulások valamint színházlátogatás is. Megakarunk emlékezni augusztus 20-ról is (Szent István napja) valamint a Mikulás-napot ismét megtartani, s természetesen (ha igény lesz rá) megrendezni a szilveszteri mulatságot.

Röviden ennyit a tevékenységünkről s terveinkről.

Elnöknő

Régi szakmák, régi foglalkozások Simonyiban

Az utolsó fejfa-faragó

*„Elmegyek az ácshez fejfát csináltatni
A nevemet négy sorjával rávágatni.
Fekete betűvel az lesz arra írva
Itt nyugszik a szívem elhervadt rózsája.”*

A fejfák emlékeztető erővel tisztelegnek a távozók előtt az élet legmeggrázóbb, legfélelmetesebb, legkegyetlenebb, de elkerülhetetlenül törvényszerű eseménye, a halál idején.

A temetőben lévő fa sírjelek, ibolyás, gyöngyvirágos, bazsarózsás, orgonás növényvilágának hangulatával nyugalmat, békességet, megnyugvást, és nem nyomasztó szomorúságot sugároznak. Ők a múlt őrei, de vigyázzák a jövőt, óvják a letűnt idők emlékeit az enyészettől, hisz ezeknek a sírjeleknek egyik, talán legfontosabb feladata, hogy az időjárással dacolva őrizzék az elhunyt emlékét.

Sajnos, azokban a falvakban, ahol a második világháború után /már/ nem voltak fejfa-faragó ácsok, vagy nem folytatták mesterségüket, lassan kipusztultak temetőinkből a régi temetőkép meghatározó faragott fejfák. Jöttek a márvány, beton, gránit sírlelékek.

Simonyi ebből a szempontból is szerencsésnek tarthatja magát, hisz mind a mai napig van fejfa-faragó mestere. S bizony, nem is akármilyen. Ő a falu legidősebb férfinája. Kósik József. De ezek után hadd beszéljen ő maga:

„1919. szeptember 12-én születtem Guszonán, nagyon szegény családban. Apám József, anyám Ferencz Anna voltak. Tizenketten voltunk testvérek s bizony

a mindennapi kenyérért nagyon meg kellett szüleimnek szenvedniük. Mivel apám kerülő volt, gyakran változtattuk lakásunkat, otthonunkat. Iskolába Serkébe jártam, majd 1929-ben kerültem Simonyiba. Kitanult szakmám az ácsmesterség, ami az én időmben azt jelentette, hogy az egyes épületeknél előforduló többé-kevésbé durva famunkák készítését bízták ránk, nevezetesen tetőszerkezetek, padlók, kerti házak megmunkálását. Tudni kell, hogy régebben az ácsmesterség az asztalossággal egyet alkotott, majd csak idővel vált ketté.

Az ácsmunka mellett szerettem szabadidőmben fűrással, faragással, famegmunkálással foglalkozni. Amikor megismerkedtem Simonyiban K. Bőd István-

nal, a híres mesterrel, hozzá csatlakoztam s próbáltam tőle ellesni a fejfa-faragás csínját-bínját. Hogy mikor is kezdtem el? A háború után, 1949-ben. De csak úgy szórakozásból. Saját magam 1965-től faragom a fejfákat, emlékeket. A faanyagot magam szereztem be mindig, sőt a betűket is én véstem. A katolikusoknál a fakeresztre, a protestánsoknál a fejfára. Saját magam készítettem el a koporsóborítót is. Hosszú életem során több mint félszáz fejfát faragtam. Nem csak Simonyiban, de a környező falukban is. Darnyára, Rimaszécsre, Serkébe. (Ezek az egyes fejfák arányaikban, megmunkáltságukban, szépségükben, művésziségükben ugyan eltérnek egymástól, de jelentésükben egyet tartalmaznak. A halált, az elmúlást. A szerző megjegyzése.)

Véleményem szerint a legjobb anyag a fejfák megmunkálására a tölgyfa, viszont az akácfából készült „emlék” tartósabb, tovább tart. Érdekeséggé azt is elmondhatom, hogy vasúti talpfából is készítettem fejfát. Ezek közül legmegfelelőbb a bükkből készült „slipper”.

Az utóbbi időkben már nem kapok megrendeléseket, már nincs rá kereslet. Pedig állítom, még ma is képes lennék fejfát faragani.

Persze más famunkákkal is foglalkozom mind a mai napig. Fejsze, kasza, kapa nyeleket faragok s bizony elmondhatom, hogy van rá kereslet. Mostanság a seprűkészítéssel is foglalkozom. Csak hát, ugye, idővel már fogy az erő. Pedig valamikor hány tetőt csináltam csak itt Simonyiban! Az idők még megmondhatják. Még 73 éves koromban is egy kútágot készítettem gémeskútra. Ez a gémeskút az utolsó a faluban.

Nem panaszkodom, jól élek, még az egészségem is úgy ahogy bírja. Pedig életemben sokat szenvedtem. Megnősültem, feleségem déteri árvalány volt, Mester Julianna. Nagyon jól kijöttünk, Isten nyugtassa még haló porában is. Aztán ugye, becsapott a világháború. 1940. december 2-án berukkoltam s kisebb-nagyobb megszakításokkal 1948-ig voltam távol. Július 7-én láttam viszont a simonyi templomot. Ezt az érzést nem lehet elfelejteni. Megjártam a poklok poklát. Voltam lágerben a Tatárkőztársaságban évekig. De azért a frontról is van kedves emlékem. Horthy Miklós kormányzó menyének /Istvánnak felesége/ én szolgáltam fel a vacsorát azon a végzetes napon, amikor Istvánnak lezuhan a gépe.

Hosszú élettel áldott meg a sors, nem győzöm teremtőmnek megköszönni. A falu legidősebb férfiembere vagyok. Boldognak érzem magam, hisz van három gyermekem, hét unokám és hét dédunokám. Szeretem őket, s ők is engem. Ez tesz engem boldoggá, s a munka, mely embert faragott belőlem. Nekem már minden nap ajándék. Kívánhatok-e ennél többet?”

Isten éltesse még sokáig Józsi bácsit, az utolsó simonyi fejfa-faragót, a falu legidősebb emberét.

G. K. Gy.

A simonyi romák élete a múltban és a jelenben

SIMONYI társadalmának szerves részét képezik már évszázadok óta a cigányok. Simonyiban az első cigány-család a Radics volt, melyet már 1774-ben említenek. Ők még nem a faluban, hanem a Rima tülso oldalán laktak sátorban. Még 1890-ben is csak egy pár családról van tudomásunk, de ezek már bent laktak Simonyiban, igaz a falu észak-keleti részén, az ún. Cigányszögben. Majd csak az 1910 - 20-as esztendőkből történik meg a nagyobb betelepülés. Ekkor már feljegyezték a Pusztai, Lakatos, Oláh, Berki, Danyi, Radics, Balog Ruszó, Ciriák, Kökény familiákat. Persze azt tudni kell, hogy a cigányok nagy előszeretettel használtak ragadványneveket, s ezek alapján jobban ismerték egymást, mint tisztességes nevük után.

Ép ezért fordultunk a simonyi romák „mindeneséhez”, krónikásához, a mindent tudó, 87 esztendőes Lakatos Aladárhoz, szül. Uhrin Ilonához, aki a faluban utolsóként még tökéletesen beszéli a roma nyelvet, mondja el, hogyan, miként éltek a romák régen, s mi volt az a ragadványnev.

lással foglalkoztak. Őrájuk mondták a többiek, hogy úri cigányok, hisz anyagiilag is a legjobban álltak, s bizony tartották is magukat valamire. Ha jól emlékszem, a Mocskosgyula-had volt a legkisebb. Ebből a három családból (mind a három ragadványnev) fakadtak ki a Mocvár, Janoka, Bede, Pasla, Faszák, Bacso, Sipak, Tofek, Bánó ragadványnevű hadak, családok, melynek leszármazói mind a mai napig élnek falunkban.

Amikor Simonyiba kerültem nagyon szegényes viszonyok között éltünk. Nem volt villany, munka, se nyugdíj. Hogy megélhessünk, nap-számot vállaltunk, kukoricában, krumpliban, szecsát vágunk, vályogot, téglát vetettünk s azokat ki is égettük. Szóval mindenféle munkát elvállaltunk. Enni is ép hogy csak volt. Főleg paprikáskrumplit meg zöldséglevest ettünk. Ha valamelyik asszony a parasztnál eladott valamit s kapott érte mondjuk túró, abból már tudott haluskát készíteni. Ez már igazi ünnepnek számított. Voltak persze olyanok is, akik a döglött

A házak? Ha háznak lehetett nevezni. Rakáson laktunk, s rengeteg volt a gyerek (Oláh Gergelynek pl. 20 gyereke volt. Kósik József visszaemlékezéseiből). Mezőgazdasággal nem foglalkoztunk, a házak környékével nem törődött senki, egyszóval nem volt valami nagy rend a házak körül. Teljesen hiányzott az alapvető egészségügyi követelmény, szóval így éltünk. Cipőnk sem volt. A falu népe, vagyis a parasztnak nem bántottak bennünket, de nem is keveredtek velünk. Tudtuk, hogy lenéznek bennünket, de soha nem bántottak. Békésen megférünk egymás mellett. Soha nem volt nagy ellentét a fehérek s romák között.

Viszont a környéket állandóan zaklatták az oláh-cigányok (egyes helyeken rácnak is hívták őket), ezek loptak, raboltak. Sátrakban laktak, olyan vándorcigányok voltak. Ezeket senki sem szerette.

A vallásunk római katolikus volt, de csak részben gyakoroltuk. Nem jártunk templomba. A házassággal kapcsolatos hivatalos egyházi formulákat nem mindenki tartotta be.

A háborúban is sok simonyi roma elpusztult. Egyébként úgy hallottam, hogy a II. világháborúban legalább 60 ezer romát elgázosítottak... Elmondások szerint legrosszabb éveink a magyarok alatt voltak, ekkor léptek

színrre a kakastollasok. Ezek aztán nem ismertek kegyelmet.

A temetőben is külön volt a romák helye, nem keveredhettünk a fehérekkel. Csak jóval a háború után kezdődött a romák barátsága a falu népével. Ekkorra már lassan felengedett az évszázados görcs, mely megkötötte a parasztnak kezét. Már kezdtek a gyerekek iskolába járni, lassanként lett rádió, televízió, autó. S most már együtt él fehérek és roma. Eddig Ilonka néni valómása.

Természetesen jártunk több helybéli nem roma családnál is, mi a véleményünk a simonyi romákról. Egytől egyig azt vallották, hogy soha nem volt köztük nagyobb ellentét, mégcsak sűrűdés sem. A roma is ember, mégha bőre barnább is.

Jelenleg a falu összlakosságának 527/48%-a roma, vagyis 255 fő.

Befejezésül még annyit, hogy az eddig csupán roma etnikumként kezelt kisebbség 1991 óta az önálló nemzeti kisebbségek jogával rendelkezik, vagyis a nemzetiségi törvény óta jogi értelemben is különálló nemzetiség.

Nem ártana ha több környékbeli település is példát venne a simonyi romák és fehérek békés együttéléséről, hisz ennek hiányában bizony nagyon nehéz elképzelni a fejlesztést, a jövőt.

G. K. Gy.

„Simonyiban három „ősnemzet-ség”, a Geci, a Csekus és a Mocskosgyula vitte a primet még az én időm-ben is. A Geci familia volt a legnépesebb, a roma lakosságnak majd a fele hozzájuk tartozott. A Csekusok már mások voltak, ők leginkább muzsiká-

disznót is megették. Divatban volt az ürgézés is. Fogtak egy vederrel s ez volt a vasárnapi ebéd és vacsora. Az asszonyok szakajtókat, kosarakat fontak, ezzel házaltak. Ekkor az öregek még sem írni, sem olvasni nem tudtak, az iskolát csak hírből ismerték.

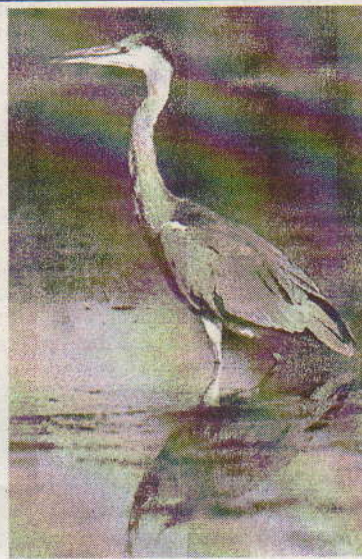
Védett madár fészkel a dónai akácosban

A dónai akácosban 1980-tól fészkelnek szürke gémeek.

Az első fészkekrakástól figyelemmel kísérem fejlődésüket. Védett madár lévén megtalálta azt a fészkelő helyet, hol nem zavarják túlságosan az emberek. Innen rálát az egész Rima völgyére, ahonnan leszállhat, s megtalálja táplálékát. Ma már hozzávetőleg harminc fészkekből álló kolónia költ az akácosban, gazdagabbá téve ezzel a körülöttünk lévő természetet. A tavasz eljöttével nagy a sürgés-mozgás a kolónia táján, a madarak rakják fészkeiket, javítsák a régieket és készülnek a költésre.

Közös erővel védjük őket. M.E.

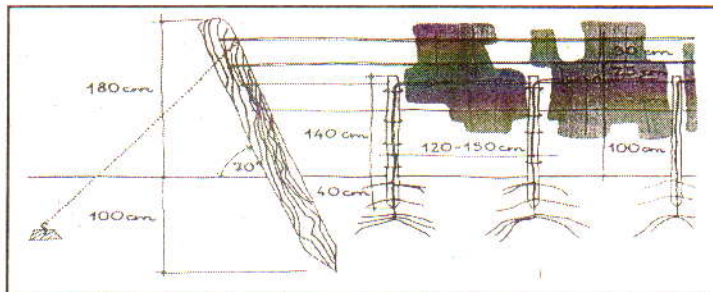

Hasznos tanácsok kertbarátoknak

Kedves olvasóink! Új rovatot indítunk, melyben azoknak szeretnénk segíteni, tanácsot adni, akiket érdekel a természet, akik szeretik a kertet, a virágokat, a fákat, cserjéket, akiket érdekel a növények élete, fejlődése. Hisz újra divatba jött a kertészkedés, egyre gyarapodik a kertbarátok tábora. Sokukat a kényszer visz arra, hogy kistermeléssel foglalkozzon, van aki rendelkezik háztájával, esetleg kiskerttel, de a városiasodással együtt is emelkedett a KISKERTTULAJDONOSOK száma, s az utóbbi 15-20 esztendőben egyre több családnak nyílik lehetősége arra, hogy telket vásároljon, kertészkedjen.

Sokak számára a kiskert, a háztáji kapcsolódás, hobbi, sokak számára az önellátást szolgálja, vagy pedig piacra termelnek.

Hisz a kertészkedésnek nagy társadalmi, erkölcsi és nevelő jelentése, hatása van. Maga a kertészkedés egy olyan mozgalom, mely minden társadalmi rétegben gyökeret vert. Persze a kertészkedés sikere nem képezhető el megfelelő (legalább minimális) szakis-

meret nélkül. Ezt főleg a kezdőkre értjük.

Szerény lehetőségeinkhez mérten ezeknek a kertbarátoknak igyekszünk hasznos tanácsokat adni, s nagy örömmel vennénk, ha kedves olvasóink írásaikkal, tanácsaikkal, ötleteikkel megtisztelnék rovatunkat.

Mi a teendő márciusban a kertekben:

- A télen hullott sok csapadék megtömörítette az ősszel felásott földet. Ezért, ahová korán tavasszal akarunk vetni, palántázni, ott célszerű a földet újból felásni, meglazítani. De

tudni kell, hogy a tavaszi ásásnak más a technikája, mint az őszi ásásé. Most vékony szeletekben ássuk a talajt, és a rögeket az ásó élével gondosan aprózzuk el. Ha néhány négyzetméter felástunk, akkor egyengessük el a földet aprólékos gereblyézéssel. Ha ezt a munkát elmulasztjuk, akkor következményeit egész nyáron viselhetjük majd, ugyanis, ha a talaj felszíne megszikkad, akkor a rögeket többé már nem tudjuk felapítani. (Ez egy nagyon fontos folyamat.)

- Ha a föld fagyra kiengedett, el lehet kezdeni a szőlők nyitását és harmatgyökerezését. A harmatgyökerek

eltávolítása nem fölösleges fáradság, mert ha ezek megerősödnek, akkor egyenlőtlenné válik a tőke víz- és tápanyagellátása, sőt a nemes rész lelép az alanyról.

- Készülhetünk a szőlő metszésére is. A metszést úgy irányítsuk, hogy a rügyszálomnyire maradt ép. Ha sok az elfagyott rügy, akkor hosszabb csapokat hagyunk, ha viszont nem érte fagykár a vesszőket, akkor takarékoskodjunk a termőcsapok számával és hosszával, mert a túlterhelés nem vezet több és jobb terméshez, sőt legyengíti a tőkét. Utána permetezzünk.

- Ha az időjárás megengedi, oltjuk a csonthéjasokat. Az oltást vesszővel rögtön biztosítjuk, hogy ki ne törjek a madarak.

- Az újonnan elültetett facsemteken elvégezzük az alakító metszést. Elsőnek úgszólván valamennyi csonthéjast metszünk, utánuk az alma-gyümölcsűeket, aztán az őszibarackot (rügyezéskor).

- Kiássuk az ültetőgödöröket, amelyeket a KOMPOSZT és a műtrágyák egyidejű adagolásával be is szórunk. Valamennyi gyümölcsfaj csemétjét és bokrait elültetjük, s rögtön metszük is a koronákat. A sebeket bekenjük.

- Palántanevelő ágyakba vöröshagymát, fejes salátát és káposztaféléket vetünk palántázásra. A februári vetésből kikelt palántákat átültetjük szabadföldi ágyasba (saláta, karalábé, karfiol). A paradicsom és paprika palántáit tőzegcserepekbe ültetjük és nevelőágyba helyezük. Folytatjuk a hónapos retek, a karotta, a borsó, retek, hagyma, sóska, sárgarépa, petrezselyem, fekete gyökér vetését szabadföldi ágyasokba. Szintén elkezdhetjük a fűszernövények vetését is (tárkony, bazsalikom, rozmaring, kakukkfű, menta, majoránna).

- Az oroszslánszaját, az őszirózsát, a kínai szegfűt, a körömvirágot és a porcsint hidegágyba vetjük, meleg fedésekben szabadföldbe is.

Történelmi siker labdarúgásban

Óriási meglepetésre (de teljesen megérdemelten) nyerte a feledi teremlabdarúgó torna 2007-2008-as évfolyamát a Bőviba csapata. Ez a mezőgazdasági társulás támogatta, szponzorálta a Bőviba név alatt szereplő, több faluból verbuvált fiatalokat.

A végeredmény szinte hihetetlen. A Bőviba veretlenül (!!!) nyerte a több hónapig tartó maratoni küzdelmet, gólarányuk pedig teljesen imponáló. 107 gólt rúgtak, s csupán 36-ot kaptak.

Pedig nem akárhogyan utasítottak maguk mögé, voltak csapatok, akiknek játékosai a járási bajnokság egyes osztályjaiban kergetik a bőrt. Csak néhány példa: Casablanca, Matyas (Rimaszombat), Feled (ifjúsági), Zigo, Várgede, Balogfalva, Feled (serdülő), Almágy, Gesztete.

A góllövő lista dobogójára két Bővibás labdarúgó is felkerült. Második helyen végzett R. UHRIN, a képzeletbeli dobogó harmadik helyét pedig Czene A foglalta el.

Reméljük, hogy az a nagy focisiker sok fiatal visszacsalogat a labdarúgó pályára, s folytatják ezt a sorozatot, mely szinte mérőföldet és követendő példát mutat majd a jövőben.

A játékosoknak és a vezetőknél egyaránt szívből gratulálunk. G. K. Gy.

Ép testben ép lélek

Nemes cél innét vezette a simonyiakat akkor, amikor úgy döntöttek, hogy a fiatalságnak (de nem csak nekik) méltó körülmények között biztosítanak egy klubot, melyben a cél a sport, a testfejlesztés, hol mindenki saját elvárásainak megfelelően fejleszthesse saját magát. Így alakult meg 2004-ben az ún. Testfejlesztő /fitnes/ centrum, mely a Komunitárius Centrum égisze alatt látott napvilágot. Uniós támogatással valamint a kormányhivatal agyi hozzájárulásával jött létre. Megvalósítása 633 ezer koronába került.

A centrum megalakulása után szakelődőként a feledi Szitai Dénest hívta meg, aki többször tartott itt értékes előadást. Szakszerű magyarázatokkal látta el a hallgatókat s grafikailag is érzékeltette, hogyan kell jól és hasznosan tornászni, s bevezette a jelenlévőket a testfejlesztés rejtelmeibe.

Testfejlesztő (fitnes) centrum Simonyiban

A kezdetben igen nagy volt az érdeklődés a tornászás iránt. Volt olyan hét, hogy negyvenen is eljöttek a terembe, fiúk, lányok, sőt asszonyok is. A vezetők harmonogramot dolgoztak ki időbeosztás céljából, külön a fiúknak s külön a hölgyeknek. (Négyes csoportokba osztották őket). Néhány hónap múlva, /sajnos/ a kezdeti fellángolás megcsappant, egyre többen kezdtek kimaradni. Mostanság hetente 10/15 fiatal veszi csak igénybe a testépítő gépet, súlyzókat, az izomfejlesztő eszközöket.

Időközben megváltozott a konditerem nyitvatartásának az ideje is. Most már munkaidő alatt, vagyis reggel 8 órától délután 16.00-ig lehet igénybe venni a termet. A terem tágas, nagy világos, jól felszerelt, tiszta, egészséges, a fűtés is biztosítva van. Található itt férfi és női toalettel valamint mosoda.

A vezetők minden sportot szerető egyént ezentúl is szeretettel várnak.

G. K. Gy.

SIMONYI HÍRMONDÓ

A SIMONYI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

Felélős szerkesztő: G. Kovács Gyula. • Szerkesztők: Ing. Madarász Emil, ifj. Lakatos Ernő, Adorján Renáta, Tóth Zsuzsanna. • Szerkesztőség telefon száma: 047 / 56 66 222. • E-mail: obec.simonyce@gemernet.sk; www.gemernet.sk • Nyomtatva: GENKO-SLOVAKOMER s.r.o., Dobsinského, Rimavská Sobota